

Viite: Opetushallituksen lausuntopyyntö (OPH-749-2018, 11.4.2018) liiketoiminnan ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta

Lausunto Tampereen seudun ammattiopisto

Tampereen seudun ammattiopiston liiketoiminnan ammattitutkinnon perusteita koskeva lausunto perustuu kokemuksiin alan tutkintojen järjestämisestä ja työelämäyhteistyöstä.

Liiketoiminnan ammattitutkinnon suorittaminen vaatii vankkaa työkokemusta ja aikaisempaa alan osaamista. Työtehtävistä riippuen työkokemusta tulisi olla riittävästi. Osa tutkinnon osista on liian vaativia ammattitutkintotasolle ja osa taas liian kevyitä.

Tutkinnon osat ja muodostuminen

Tutkinnon osien vaatimukset eivät ole yhteismitallisia suhteessa osaamispisteisiin. Tutkinnon osissa on myös päällekkäisyyksiä. Liiketoiminnan palveluiden ja Myynnin ja markkinointiviestinnän osaamisaloissa on valinnaiset tutkinnon osat 1 ja valinnaiset tutkinnon osat 2. Tutkinnon muodostumista näiden osaamisalojen osalta tulee tarkentaa, miten valinnat tehdään eri valinnaisista tutkinnon osista.

Pakollinen tutkinnon osa Liiketoiminnan ja toimintaympäristön hallinta

Tutkinnon osassa tulisi korostaa sitä, että opiskelija noudattaa työtehtäviin liittyvää lainsäädäntöä sekä oman organisaation ohjeistuksien noudattamista. Myös asiakaspalvelutilanteissa asiakkaalle tehtävä palvelutarvekartoitus on tärkeää.

Osaamisalat

Liiketoiminnan palveluiden osaamisala

- Liiketoiminnan ammattitutkinnon tutkinnon perusteet eivät tue esim. sosiaali- ja peruspalveluiden parissa eivätkä koulutusaloilla työskentelevien toimistoalan ammattilaisten osaamisen osoittamista ammattitutkinnon pätevyystasolla. Mahdollinen yhdistelmä olisi Pakollinen tutkinnon osa, Assistentti- ja sihteerityön palvelut ja Liiketoiminnan tukipalvelut, mutta sekin avarakatseisesti tulkiten.
- **Kokouspalvelut**
Tutkinnon osa ei välttämättä ole tarpeellinen.
- **Perehdyttäminen ja työnopastaminen**
Tutkinnon osaa ei välttämättä tarvitse, se voisi sisältyä Henkilöstöpalvelut -tutkinnon osaan tai pakolliseen tutkinnon osaan.

Myynnin ja markkinointiviestinnän osaamisala

- Valinnaisia tutkinnon osia ovat Valinnaiset tutkinnon osat 1 ja Valinnaiset tutkinnon osat 2. Miten valinnaisia tutkinnon osia on tarkoitus valita? Valitaanko rakenteella pakollinen + valinnainen osa 1 + valinnainen osa 2? Mikäli menetellään näin, kokonaisuus ei ole järkevä esim. B to B -myynnissä toimiville, koska myynnin suunnittelussa ja ratkaisumyynnissä on samoja kriteereitä ja siten päällekkäisyyksiä.

- **Ratkaisumyynti**
Ssällöltään hyvä ja sopivan laaja. Asiakashankinnan tutkinnon osa yhdistettävissä kriteereitä tarkastelemalla tähän tutkinnon osaan.
- **Tilan ja esillepanon visuaalinen suunnittelu ja toteutus**
Tutkinnon osa nimi voisi olla Visuaalinen suunnittelu ja toteutus.

Taloushallinnon osaamisala

- Henkilöstöhallinnon tutkinnon osa tulisi olla myös tässä osaamisalassa.
- **Projektinhallinta**
Tutkinnon osan osaamispistemäärä on 30, kun taas muut osaamisalan tutkinnon osat ovat laajuudeltaan 60 osaamispistettä. Tämä asettaa haasteen muihin tutkinnon osiin yhdistelemisessä.
- **Taloushallinnon neuvontapalvelujen hoitaminen**
Tutkinnon osan osaamispistemäärä on 60, mutta ammattitaitovaatimukset huomioon ottaen tutkinnon osan laajuus on enemmän 30 osaamispistettä.

Kiinteistönvälityksen, Finanssipalveluiden ja Kansainvälisen liiketoiminnan ja huolinnan osaamisalojen tutkinnon osiin ei ole kommentoitavaa.

Tutkinnossa vaadittava ammattitaito, ammattitaidon osoittaminen ja hyväksytyn suorituksen kriteerit

Liiketoiminnan palveluiden osaamisala

- **Henkilöstöpalvelut**
Ammattitaitovaatimus opiskelija toimii henkilöstöhallinnon tukitehtävissä, kriteeri huolehtii työhyvinvointiin liittyvien tapahtumien järjestämisestä *tulee muuttaa muotoon:* huolehtii työhyvinvointiin liittyvien **tai muiden henkilöstö**tapahtumien järjestämisestä.
- **Kokouspalvelut**
Ammattitaitovaatimuksiin nähden laajuus enemmän 30 osaamispistettä.
- **Liiketoiminnan tukipalvelut**
 - Ammattitaitovaatimus opiskelija valmistautuu erilaisiin palvelutehtäviin, kriteeri käyttää monipuolisesti asiakashallinta-, raportointi- ja erilaisia seurantajärjestelmiä *tulee muuttaa muotoon:* käyttää monipuolisesti asiakashallinta-, raportointi- **tai muita** erilaisia seurantajärjestelmiä.
 - Ammattitaitovaatimus opiskelija laatii asiakirjoja liiketoiminnan päätöksenteon tueksi, kriteeri muokkaa asiakirjat ja laskelmat keräämänsä tiedon pohjalta organisaatiolle ja toimeksiantoon soveltuvaan muotoon *tulee muuttaa muotoon:* muokkaa asiakirjat **tai** laskelmat keräämänsä tiedon pohjalta organisaatiolle ja toimeksiantoon soveltuvaan muotoon.
- **Terveystieteen palvelut**
 - On hyvä, että laillisuus potilastietojen käsittelyssä tulee selkeästi esiin, mutta kriteereissä asiaa toistetaan liikaa.
 - Hyväksytyn suorituksen kriteerit Ammattitaitovaatimuksessa opiskelija käsittelee potilasasiakirjoja, tulee muuttaa seuraavasti:
 - käsittelee, muokkaa ja arkistoi potilasasiakirjoja noudattaen säädöksiä sekä viranomaisten ja organisaation ohjeita.
 - käsittelee asiakas- ja potilastietoja lainsäädännön mukaisesti.
 - käyttää potilas- ja asiakashallintaohjelmia sujuvasti.

Myyntin ja markkinointiviestinnän osaamisala

- **Myyntin suunnittelu ja toteuttaminen**
 - Tutkinnon osan profilointi, onko tarkoitettu B to C-myyntiin lähemmin. Ratkaisumyyntiin (profilointi B to B-myyntiin) verrattuna olisi muutamilla kriteereiden muutoksilla profiloitavissa B to C-myyntiin. B to C-myyntiin sovellettaessa kriteeri, esittelee suunnitelman johdolle ja muille sidosryhmille, olisi poistettava. Onko tutkinnon osa toteutettavissa esim. kivijalkamyymälässä? Tutkinnon osassa on päällekkäisiä kriteereitä Ratkaisumyynti tutkinnon osan kanssa.
 - Ammattitaitovaatimus opiskelija neuvottelee ja myy, kriteeri tapaa asiakkaita henkilökohtaisesti ja virtuaaliympäristössä *tulee muuttaa muotoon*: tapaa asiakkaita henkilökohtaisesti **tai** virtuaaliympäristössä. Työelämässä virtuaaliset ympäristöt eivät vielä ole mahdollisia jokaisessa yrityksessä.
- **Asiakashankinta**

Tutkinnon osan sisältö on suppea suhteessa muihin tutkinnon osiin, joten osaamispistemäärä voisi olla 30. Mikäli tutkinnon osasta poistetaan myyntiin liittyvät kriteerit, olisi tutkinnon osa yhdistettävissä myös Finanssipalveluiden osaamisalan valinnaiseksi tutkinnon osaksi. Vaihtoehtoisesti tutkinnon osan voisi yhdistää Ratkaisumyynti tutkinnon osaan kriteereitä tarkistamalla. Jos Ratkaisumyyntin tutkinnon osa on B to B -myyntiä, niin Asiakashankinta sisällöllisesti istuisi Ratkaisumyyntin tutkinnon osaan.
- **Palvelumuotoilu ja asiakaskokemuksen kehittäminen**

Tutkinnon osa on hyvää ammattitutkintotasoa.
- **Ratkaisumyynti**

Profiloinnin avulla tulee tehdä selkeä ero Myyntin suunnittelu ja toteuttaminen tutkinnon osaan. Päällekkäiset kriteerit myyntin suunnittelu ja toteuttaminen tutkinnon osan kanssa tulee purkaa. Tutkinnon osaa tulee myös selkeyttää, tarkoitetaanko B to B -myyntiä pelkästään. Henkilökohtainen myyntityökin voi olla ratkaisumyyntiä.
- **Tapahtumatuotanto**

Ammattitaitovaatimus opiskelija vastaa tapahtumasuunnitelman toteuttamisesta, kriteeri toteuttaa tapahtuman suunnitelman mukaisesti ja johtaa sen toteuttamista yksin, toisen henkilön tai työryhmän kanssa *tulee muuttaa muotoon*: toteuttaa tapahtuman suunnitelman mukaisesti yksin, toisen henkilön tai työryhmän kanssa.
- **Tilan ja esillepanon visuaalinen suunnittelu ja toteutus**

Visuaalista suunnittelua ja toteutusta voidaan tehdä myös muissa kuin kaupallisissa tiloissa.
- **Tuoteryhmyöskentely**

Tutkinnon osan kriteeristö ei ole sisällöltään riittävän vaativa. Tutkinnon osaan tulisi lisätä tilaus- ja ostotoimintaa sekä tuloksellisuuden seuranta.

Taloushallinnon osaamisala

- **Kirjanpidon ja arvonlisäverotuksen hoitaminen**

Ammattitaitovaatimus opiskelija tuottaa raportteja, kriteeri tuottaa raportteja organisaation taloudellisesta tilanteesta sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille hyödyntäen kirjanpidon raportteja *tulee muuttaa muotoon*: tuottaa raportteja organisaation taloudellisesta tilanteesta sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille.
- **Palkanlaskennan hoitaminen**

30.4.2018

- Ammattitaitovaatimus opiskelija osaa tilittää ja raportoida tulee muuttaa muotoon opiskelija osaa hoitaa tilityksiä ja tuottaa raportteja.
- Ammattitaitovaatimus opiskelija laskee palkat palkkakaussittain, kriteeri laskee koti- ja ulkomaan palkoista lakisääteiset tai sopimuksiin perustuvat vähennykset *tulee muuttaa muotoon:* laskee koti- ja ulkomaan palkat.
- **Taloushallinnon neuvontapalvelujen hoitaminen**
Ssällöltään tilitoimiston asiakasneuvontaa, mikä on olennainen osa pienen tilitoimiston asiakaspalvelua. Ammattitaitovaatimukset tulisi tarkistaa suhteessa työtehtäviin ja osaamispisteisiin.
- **Tilinpäätöksen laatiminen**
Ammattitaitovaatimus opiskelija laatii tilinpäätöksen lain mukaisesti, kriteeri käsittelee tilinpäätöksessä poistot ja poistoerot *tulee muuttaa muotoon:* käsittelee tilinpäätöksessä poistot ja tarvittaessa poistoerot.

Kiinteistönvälityksen, Finanssipalveluiden ja Kansainvälisen liiketoiminnan ja huollinnan osaamisalojen tutkinnon osiin ei ole kommentoitavaa.

Tampereella 30.4.2018
Anna-Kaisa Heinämäki
apulaispormestari
Tampereen kaupunki